

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות** 133

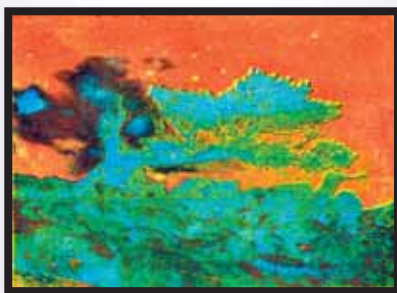
להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6762226 מופץ בכל הארץ ב-90,000 עותקים

"וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגּוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן"

מה בין שלווה למנוחה?

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

אֲשֶׁר יִבְטַח בָּהּ וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ: וּבִשְׁנַת בְּצֻרָתָ לֹא יִדָּאָג וְלֹא יִמָּשׁ מַעֲשׂוֹת פְּרִי" (ירמיה יז) וכיון שכן הוא, למה לו, לישא משא כחנם ולעבוד עבודה שאינה שלו? כחו חזק בבטחונו ובמנוחת נפשו וכמו שהובא בחובת הלבבות: 'על חסיד אחד שהיה קם בחצי הלילה ואמר: "אלקי הרעבתני. אפילו אם תשרפני, לא אוסיף כי אם אהבה אותך ושמחה בך". הרי לנו מזה, מנוחת נפשו, שהיה קם בחצי הלילה בשמחה כל כך עצומה. כן מרגיש, כל מי שבוטח בה' ואינו דואג על שום דבר. אם יש לו - הוא טוב. ואם אין לו - גם זו לטובה "מִשְׁמוּעָה רַעָה לֹא יִרְא" (תהילים קיב)' (שער אהבת ה'). וכמובא: 'מעשה בהלל הזקן שהיה בא בדרך ושמע קול צוחה בעיר. אמר: מובטח אני שאין זה בתוך ביתי' (ברכות ס). כי לכל פצצה יש כתובת ולא ירצה זולת מה שחבר לו הבורא, לכן יקוים בו הכתוב: "כְּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ" (משלי ג).

אלא, מצד שאינו רוצה במה שבני אדם רגילים לרצות ואינו מתאוה למה שהכל מתאווים, מפני שהוא מבין החסרון שיש בכל רצון, אשר יומם לא ינוח ולילה לא ישקוט, לכן עוזב הוא אהבת הרצון לגמרי ומשליך כל יהבו אל ה'. וע"י שמתבונן ומכיר חולשת הסבות ובלתי התמדתם, הוא מכיר שהכל בידי שמים ואין התועלת והנוק ביד הנברא, אלא ביד הבורא ועוזב הסבות ובוטח בה' וגורתו 'נכון לבו בטוח בה' (אור החיים דברים ו ה) כי מה שנגזר יבוא לו, כי מה ימנע דרך לגזרה? הלא הבורא חזק מכל וכל! מה שיצא מגזרת ה' הרי הוא דומה שכבר בא ואינו צריך שישתדל עבורו, כי לא יוסיף מאומה לגזרתו ולא ימהר לה אפילו רגע אחד, כי כל דבר מונח תחת השגחה וכל הסיבות והתחבולות יש להם פגע מפסיד להם.

וכיון שכן, למה לו לבטוח על משענת קנה הרצון? ומה שלא קדם בגזירת הבורא עליו, גם כי יהפכו כל העולם להוסיפו לא יתכן להם בשום אופן, כי כל החריצות היא רק תולדה מגזרת ה' וכל הוויות העולם לא ינועו בלעדו והבטיחה תורתנו הקדושה במאמר: 'פְּרוּחַ הַגִּבּוֹר

רש"י פירש: "וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב" (בשעה) ש'צדיקים מבקשים לשבת בשלוה (בעוה"ז), אומר הקב"ה: לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה'. וצריכין אנו להבין מהו החטא של השלוה? מפני מה אמרו 'לא דיין', וכי עיז רעה יש בדבר?

אמנם אם נתבונן בזה, נמצא: כי יש שלווה - ויש מנוחה והמה דברים סותרים זה את זה. שלווה נקרא בעת שלא יחסר לו שום דבר מפני שיש לו כל מה שירצה ומוכן אצלו כל מה שהוא צריך ואינו צריך לדאוג כלום, יש לו דירה טובה וכל הצטרכות הגשמיות, יש לו מעות מזומנים לעת מצוא והמסחר שלו הולך כשורה וכל הקנינים שלו עומדים תחת שמירה גדולה, אין לו שונאים שיבקשו נקמתו ומצב בריאותו טוב, המדות שלו שבעי רצון, הוא נכבד ודעתו מתקבלת בסביבה שלו ואין לו בן גילו אשר יקטין מעלתו ואינו משועבד לשום אדם ובכל דבר שפונה מצליח זה נקרא שלווה.

ועל מצב זה אמר הכתוב: 'וַיִּשְׁלַח כְּסִילִים תְּאֵבְדֶם" (משלי א לב), אם האדם אינו יכול לעמוד כי אם שיהיה שלווה מכל הצדדים וכל עניניו יסודרו כפי רצונו, אז הוא עומד בסכנה כי במעט שנוי שיהיה במצבו יפול משמים ארצה, כי אם הזמן יתחלף ומצבו מתחיל להתמוטט, אז אין לו בסיס על מה לעמוד וחייו יהיו עשוקים ורצוצים בלי שום עונג ומנוחה ומבלה ימיו בדאגות הבלתי פוסקות.

ויש אדם שהוא חי חיי מנוחה. ומה נקרא מנוחה שאינו צריך לכלום, לא מצד שהוא מוקף בכל הצטרכות ומאוויי לבו,

אין בשלוה מנוחה

נמצא המנוחה והשלווה המה שני דברים הפכיים. מי שרוצה לחיות דוקא חיי שלווה: שיהיה הכל נמרד עם רצונו, אז יפול רוחו בקרבו מכל דבר שהוא נגד רצונו.

אבל מי שחי חיי מנוחה: אז שווה אצלו אם המקח עשירים רובל כסף לישראל לחם, או פחות, אם מבקרים אותו, או לא.

ונמצא כי יש בכלל מנוחה שלווה.

אבל אין בכלל שלווה מנוחה.

"וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְוֵרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן"

1 >>> המשך מעמ' 1

והעכובים שפוגש האדם בדרך העליה שלו, מצד תביעות הטבע ורתיחת הדם של הרצון, זה גופא התירוץ - שמפני זה ראוי לך דוקא לבקש שבירת המדות. כי אם ילך בדרך רצונו, יוסיף עצים על האש ויגיע למה שאמרה המשנה: **רַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר אָמַר, הַקְנָאָה וְהַתְּאֵנָה וְהַכְּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם** (אבות ד). ונמצא שאין שום דרך לנטות אחר הרצון, אלא אדרבה, על ידי הסכמתו שלא יחזור להשביע רצונו ישקיטנו. וכל הקושיא מצד הנסיון, זהו גופא התירוץ! כי אדרבא, מפני שהנסיון שובר אותו, לכן עליו להחזיק מעמד ולבקש עצות איך לעמוד, כי אם יסוג בעת הנסיון, לא ישאר ממנו כלום. ולכן, היא הנותנת, שיהיה תקיף ולא יפול ביאוש, כמו שכתוב: **וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם** (הושע יד). ואם אין לך עת, עשה לך עת.

"חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה"

ואם לא יבקש האדם להמצא בחבורה גבוהה ויחכה על 'ממילא' (מאליו) לא יעלה בידו כלום. כי **לֹא יִגְעַת וּמִצְאָת לֹא תֵאֱמָרִין** (מגילה ו). ואם יעזוב עצמו על מחר, גם למחר יחשוב כן ואין לדבר סוף. וזה גופא מחייב לו שיתן כל המחר בעד היום, כי אם יתן היום בעד המחר, לא יהיה לו, לא היום ולא מחר. וכן הקושיא של נסיונות רצופים, זהו גופא התירוץ, כי רק אז ימצא המבקש בחינה לדרכו וכח להתגבר על רצונו ולסבול גזירת ה' כמו שהוא, בלי תרעומת וטענה, אלא כמו שאמר דוד המלך ע"ה: **חֶסֶד וּמִשְׁפָּט אֲשִׁירָה** (תהילים קא) ואמרו חז"ל: **אִם חֶסֶד - אֲשִׁירָה וְאִם מִשְׁפָּט - אֲשִׁירָה**.

נמצא כי הנסיונות צריכים לגרום לו באמת שיתבונן על מצבו וישיב לבו אל ה'. כי במילי דעלמא (בדברי העולם) גורם לו הנסיון לבקש יותר ולעיין על מצבו ביתר דקדוק. ואם אינו עושה כן? אין התאווה גורם בזה, כי אם **עֵבִירָה גוֹרֶרֶת עֵבִירָה** (אבות דרבי נתן כה) מצד רוח הטומאה ולכן אינו מרגיש כלום. אבל מי שמשים לב על דרכיו הוא רואה בחוש כי אין לו עצה אחרת, כי אם לעקור השלוה אשר ממנה כל חטא וכל גנות. ולחייב עצמו לבקש חיי המנוחה האמיתית. ■

שנאמר: 'וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב' (דעת זקנים מבעלי התוספות), השלוה שבקש הוא לא כתנאי לקיום התורה והשלמות כלל, אלא שעבר הרהור דק מן הדק במחשבתו להיות שלו מעט מן הנסיונות הרצופים והמתמידים, בחשבון שמא יהיה אז הרוחניות שלו לפי שקול דעתו יותר טוב ויותר גבוה. אלא שמדרכי ההשגחה אשר **רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמְרוּ** (שמואל א ב ט), הראה לו הקב"ה החלטה ברורה, אשר **יִפְהַ אַחַד בְּצַעַר מַמְאֵה שְׁלֵא בְצַעַר**, (אבות דרבי נתן ג ו) כי עיקר תועלת האדם הוא רק מן הנסיון, לכן: **קַפְּץ עֲלָיו רֹגְזוֹ שֶׁל יוֹסֵף** (רש"י בראשית לו ב) כי רק מנסיונות רצופים ותכופים יתעלה האדם. כמו שאמר הכתוב: **עֲתָה יִדְעֵתִי פִי יִרְא אֱלֹקִים אֲתָה** (בראשית כב), הרי שדוקא **עֲתָה** נעשה ל'**יִרְא אֱלֹקִים**', כי הדעת האמיתית לא היה חסר לו מקודם, אלא שהיה חסר לו בפועל. ועל ידי הנסיון הוציא כחותיו מכח על הפועל.

לכן מיד כש'בקש יעקב לישב בשלוה', דהיינו: לנוח מעט מנסיונות רצופים מיד **קַפְּץ עֲלָיו רֹגְזוֹ שֶׁל יוֹסֵף**, לא בתור עונש, אלא בתור שמירה שלא יטעה בדרכו, מפני שרק בנסיון הוא ההצלחה. וזהו מה שסיים המדרש: **לֹא דִיִּין לְצַדִּיקִים מֵה שֶׁמֶתוֹקֵן לָהֶם לְעוֹה"ב, אֲלֵא שֶׁמִּבְקָשִׁים לִישֵׁב בְּשִׁלוֹה בְּעוֹה"ו** (רש"י לו ב), לא מטעם עין הרע ח"ו, אלא, מטעם שזהו כל ההצלחה שיעמוד בנסיון. וזו היא כל הבחינה על אהבתו הטהורה לאלקים. ומפני זה צריך האדם להיות משתוקק הרבה, לנסיונות רצופים ותכופים, כי רק המה האמצעים המגיעים את האדם למדרגות הגבוהות.

הנסיונות שלבים בסולם

וכמו שאי אפשר לאדם לעלות למגדל גבוה בלי סולם, כך, אי אפשר להגיע למדרגה גבוהה בלי נסיון. וכיון שהנסיונות הם הדרך שנוחלים על ידם את העוה"ב, היו צריכים מפני זה לחבב הנסיונות ולהשתוקק אחריהם! ולבסוף, רוצים לישב בשלוה. שעובר במחשבתם ספיקות בדרך הזאת. ואין מקום להרהור וספק, כי ודאי וברור כשמש שרק זו היא הדרך. כמשה"כ: **וַיִּרְא מִנְּקָה פִּי טוֹב וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסָבֵל** (בראשית מט). כי רק ע"י הסבלנות יגיע לחיים הרוחניים. נמצא שכל הקושיות על דרך ה'

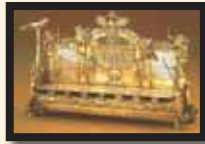
והבר דעת שמכיר המציאות ראוי לו לבקש רק חיי מנוחה. אם נתבונן בעצם חיי המנוחה נמצא כי יש שני מינים: יש מנוחה עם נסיונות. כמו שאמר החסיד הנ"ל **'אם תשרפני באש, לא אוסיף כי אם אהבה אותך ושמחה בך'**, כי הוא מרגיש מנוחת הנפש ושמחה עצומה בעת הנסיון. ואינו קורא זה נסיון, אלא חיים. כי אז מוציא כל כחותיו וגבורתו ובטחונו בה' מכה אל הפועל. וזה תכלית החיים וככל שיתמיד יותר הנסיון, או שבא נסיון אחר ברציפות, אינו מרגיש זה לעול ולמקרה רע, אלא אדרבה, אז יתעורר כל הרוח חיים שלו ואז הוא מרגיש כי הוא חי לפי דרך השלמות והוא שבע רצון ללחום אז מלחמת היצר של **כְּתִלְמִיד חָכֵם נִדְמָה לו'** (חולין מא). מה שבא אצלו בחשבונות מן הכתוב והקבלה. ולא יניח את עצמו להתרמות ולהתפתות מהרהורי היצר. ואין לך רוח חיים גדול מזה, כי הרגשתו גבוהה מאד ושכלו מזוקק ומופשט מכל הנגיעות. ומעת שירגיש האדם אשר יכול ללחום עם הטבע לנצחו לפי השקפתו הגבוהה, מופשט מכל התפעלות הטבע ומכל הרגשי החושים והרצונות, אז יתן לו ההרגש הזה נעימות עצומה ובכל שיתמידו הנסיונות בתכיפות ויתמידו נצחונותיו, כן יתמיד ויתעלה הרוח חיים שלו ולא יפול במחשבתו הרהור של **'לֹא הֵן וְלֹא שִׁכְרֵן'** (ברכות ה:). כשם שאין אדם מבקש לסלק מעצמו רוח החיים, כי הנסיון והחיים אחד הוא.

'לֹא הֵן וְלֹא שִׁכְרֵן'

ויש לפעמים, אשר אחר שעבר נסיונות רבים ומלחמות חזקות עם טבעו והרגליו, יתכן שיפרח במחשבתו הרהור דק מן הדק, כדמיון שאמרו חז"ל: **'לֹא הֵן וְלֹא שִׁכְרֵן'**, בחשבונות רוחניות אשר מבלי נסיונות יהיה מצבו הרוחני ביתרון מעלה ואף שהוא עדין עומד במעלתו ובטהרת לבו ומסירותו אל התורה, מכל מקום מתמלא בלבו הרהורים לנוח מעט מנסיונות רצופים מפני חשבונות רוחניים. ויש בזה צדדים רוחניים אשר נשקלים בדעתו ולפעמים מכריע הרוחניות לצד השלוה, אשר אם יהיה מצב הגשמי שלו יותר ברווח, אז יוכל לעמוד ברצון חזק יותר בעבודת הבורא. ונוכל להבין זה בדברי חז"ל: במה שאמרו **'בְּקִשׁ יַעֲקֹב לִישֵׁב בְּשִׁלוֹה**

עלי הגיון 'עד שתכלה רגל מן השוק'

חנוכה הוא הרגל הרביעית שבלעדיה הכל עלול להתמוטט. הגרש"ד פינקוס זצ"ל

הגלות. ישנה אמנם הטבה לאדם על ידי מניעת הפרעות, אבל בסופו של דבר יצטרך להתמודד עם בעיות ומפריעים. ההטבה האמיתית עם הזולת היא להעניק לו דרך להתמודדות עם צרותיו ובעיותיו ולא להציע לו להתעלם או לשכוח מהן.

מהי אותה דרך? לעומת כל המועדים שהנם 'מקראי קדש' - זמנים של קדושה. **חנוכה**, בעצם הוא יום חול ומותר בעשיית מלאכה. אלא שהחשמונאים חדשו שניתן לקבוע 'מועד' בתוך ימי החולין. וכיצד? על ידי מסירות נפש. 'מסירות נפש' ענינה שבירת הטבעיים האנושיים, נתינת הנשמה עבור קדוש ה', אלו חיים למעלה מהשגת העולם. על ידי מסירות נפש המופלאה של החשמונאים התבטלה מלכות יון מהעולם. ומתוך כך התחדש, שניתן לחיות חיי קדושה גם במהלך הטבעי של החיים - בימי החולין. ■

קיום לעם היהודי, כך גם ימי החנוכה ונס החנוכה ומצותו הינם המרכיבים המרכזיים ביהדות אשר נשמת העם היהודי תלויה בו. והאר"י ז"ל נתן בענין זה רמז: ידוע שכל רהיט, כמו כסא, או שלחן, עומדים על הרגלים. לעם היהודי יש שלש רגלים - שלשה עמודים עליהם הוא נסמך ועומד והם שלשת הרגלים - פסח שבועות וסוכות.

ובלשון הגמרא (שבת כא עב): **'מצותה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק'** נרמז **רגל** בחנוכה. משמעות הדבר שחנוכה אף היא רגל שבלעדיה הכל מתמוטט.

והנה ענינם של פסח ושבועות וסוכות פשוט וברור.

פסח הוא היום שיצאנו ממצרים ונעשנו עם ה' ומתוך כך זכינו בו לחרות עולם. **שבועות** קבלנו את התורה. **וסוכות** הינו זמן של דביקות בין הקב"ה ועמו.

המסר המיוחד הטמון בנס חנוכה הוא הגילוי והלמוד כיצד ניתן להתמודד עם החושך, כיצד עלינו לנהוג בחשכת

מובא בפוסקים (משנה ברורה סוף סימן ריח): שענין גדול הוא לאדם שאירע לו נס, לקבוע בכל שנה, בתאריך זה יום זכרון לו ולמשפחתו, שבו יחלקו צדקה לעניים, יאמרו פרקי תהלים ואולי אף יערכו סעודת הודיה. ודאי שדבר גדול בפני עצמו הוא לזכור חסדי ה', אך זכרון מעשה פרטי של חסד ה' ונסו אינו משנה את המציאות הכללית היהודית. לכן טועים כל אלה הסבורים שמועדי ישראל, כמו חנוכה, או פורים, נקבעו זכר למאורע הסטורי מסוים, כעין אותה הלכה של עשיית זכר לנס שאירע לאדם, או לצבור. כשם שפשוט שחג הפסח הינו יסוד קנין החרות של כלל ישראל, כלומר שאין זה רק יום שבו אנו זוכרים את נס יציאת מצרים, אלא **"היום הזה נהיית"** (דברים כז ט) - ללא חג הפסח אין קיום לעם היהודי.

וכן פשוט וברור שלולי חג השבועות **'זמן מתן תורתנו'** לו היה בעולם כלל ישראל וללא חג הסוכות בו זוכים אנו לחבוק ונשוק מאת הקב"ה גם כן לא היה

דברי הימים

מלכות בית חשמונאי

מדוע נקראו מתתיהו ובניו חשמונאים?

של יוחנן כהן גדול, היה **חשמונאי**. אבל הרד"ק בפרושו על תהילים אומר: כי המלה **חשמונאי** לקוחה מ'**חשמנים**' שפרושה שרים, נכבדים. כמו שנאמר (תהילים סח לב): **"יֵאָתִיו חֲשֻמְנִים מִנֵּי מִצְרַיִם"** (תהילים סח). בספר 'חמש ידות' מופיע: כי **חשמונאים** הוא צרוף של ראשי התיבות שמרמזות על הגזירות שגזרו היונים בימים ההם על היהודים והן: **חדש, שבת, מלה, נידה ואישות**. ■

במשנה (מידות פרק א משנה ו) ובגמרא (שבת כא ובבא קמא פב): מכונים מתתיהו ובניו **'חשמונאים'**. פעם **'בני חשמונאי'** פעם **'מלכות בית חשמונאי'** ובפעם נוספת **'מלכי חשמונאי'**. מה משמעותו של כנוי זה? ההסבר הפשוט הוא: כי הם נקראו על שם מוצאם מהישוב **'חשמון'** שבנחלת יהודה הנזכר בספר יהושע (טו כז). הסבר אחר אומר: ששמו של אביו - זקנו של מתתיהו, אביו

מנהג

בזכות סבוב אחד

את הסביבון בחנוכה מסובבים מלמעלה ואת הרעשן בפורים מלמטה. מדוע?

שלא להתיאש אף בזמנים הקשים והאפלים ביותר. הם מרמזים כי בזמנים הרעים ביותר, כשכבר נדמה, שאין שום הצלה, חלילה, כמו בימי המלחמה ביוונים, שבהיותם רבים פי כמה מהיהודים, היו בטוחים בנצחונם ובימי המן כשהגזירה **"לְהַשְׁמִיד לְהָרוֹג וּלְאַבֵּד"** (אסתר ז) היתה חתומה בידי המלך עצמו, הנה ב'**סבוב**' אחד, הכל השתנה לטובה. ■

בחנוכה מסובבים את הסביבון ומחזיקים בו מלמעלה, משום שהנס הוא נס של הצלת הנפש. בפורים מחזיקים את הרעשן מלמטה, משום שהנס הוא של הצלת הגוף. ומוסיף על כך בעל הדברי שמואל: שני המשחקים מסמלים את המאורעות של שני הזמנים, אבל יש בהם גם מסר לדורות הבאים

פרשת 'וישב'

"ועשה לו פתנת פסים"

יעקב אבינו למד את יוסף את כל סודות התורה וכדי שאחיו לא יקנאו בו עשה לו "פתנת פסים", כדי שלא יראה כבן תורה

הרה"ג שלמה לוינשטיין
מיוחד ל'גנזי המלך'

וכי מפני שאביו עשה לו כתונת פסים - שנאו השבטים הקדושים את יוסף?!

"וישב יעקב בארץ.. אביו בארץ כנען" (בראשית לו א)

אומר רש"י: (לו ב) **"ועוד נדרש בו 'וישב' - בקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אומר הקב"ה: לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה"ב, אלא, שמבקשים לישב בשלוה בעוה"ו."**

אומר ה'חתם סופר': אומרת הגמרא (שבת קמה:): **"מפני מה תלמידי חכמים שבבל מצוינים? (מצינין עצמן בלבושים נאים' - רש"י)? מפני שאינם בני תורה' (שאינן בני תורה כל כך לכבדם כבני ארץ ישראל מחמת תורתם, מכבדים אותם מחמת לבושיהן, שנראין כחשובין' - רש"י)." יעקב אבינו למד את יוסף את כל**

בחי מובטח אני שאיני רואה גיהנם'. מסביר ה'חתם סופר': יעקב אבינו בכה על עצמו. **"ויבך אתו אביו"**, הכונה שיצחק היה בוכה על עצמו מפני צרתו של יעקב בנו, אבל לא היה מתאבל, כי היה יודע שיוסף חי, אלא שהיה לו קשה לראות את בנו יעקב סובל. יצחק גם בכה על עצמו. ומדוע שיבכה על עצמו אם הוא יודע שיוסף חי? אלא שיודע היה שיעקב מצטער. ולמה מגיע ליעקב צער זה? כי לא כבד את אביו ולכן בנו יוסף לא מכבד אותו. אומרת הגמרא (שבת קמט:): **"גם ענוש לצדיק לא טוב"** (משלי יז) כי מי שחברו נענש על ידו - אין מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה. ולכן אמר יצחק, שיעקב נענש בגללי. ומשום כך, גם אני אענש על כך. ולכן גם יעקב בכה על עצמו וגם יצחק בכה על עצמו...

"יוסף הוירד מצרימה" (בראשית לט א)

למה נסמכה פרשת: **"יוסף הוירד מצרימה"** לפרשת: **"וירד יהודה מאת אָחיו?"**

אומר המדרש (ב"ר פר' פז ו): **"מטרונא שאלה את ר' יוסי אמרה לו: אפשר יוסף בן שבע עשרה שנה היה עומד בכל חומאו והיה עושה הדבר הזה? הוציא לפניה ספר בראשית והתחיל קורא לפניה: מעשה ראובן ובלהה. מעשה יהודה ותמר. אמר לה: מה אם אלו שהם גדולים וברשות אביהן, לא כסה עליהם הכתוב! זה, שהוא קטן וברשות עצמו, עאכ"ו!"**

ומסביר בספר 'בית ישראל' על התורה: חז"ל אומרים: שכאשר הגיע יוסף אל בית פוטיפר הוא הקפיד שלא לאכול דבר מביתו, עקב בעית כשרות, פרט ללחם. אך למרות שאכל רק לחם, הדבר לא הזיק לו לבריאותו ולמראהו והוא היה יפה תואר ויפה מראה. וכיון שכך, עזר לו ד' לעמוד בקדושתו. רמז לכך מהפסוק: **"וַאֲנָשִׁי קָדֵשׁ תְּהִינּוּ לִי וְכִשֵּׁר בְּשׂוּדָה טָרְפָה לֹא תֹאכְלוּ"** (שמות כב ל). ■

סודות התורה וכדי שאחיו לא יקנאו בו על כך, עשה לו כתונת פסים, כדי שלא יראה שהוא בן תורה. אלא שהאחים ראו שהאבא מלמד תורה דוקא אותו, לכן שנאו אותו והבינו שהכתונת היתה רק 'כסוי', תרתי משמע, שלא לזהותו כבן תורה.

ה'משך חכמה' מוסיף: שסתם כך לא היו האחים מקנאים בו, כי הבינו שבניה של רחל אהובים אצל יעקב יותר מהאחרים, אך כשראו **"פי אתו אָהב אָבִיהֶם מְכַל אָחיו"** כולל מבנימין, לכן שנאו אותו, כי בכך נוכחו לדעת שלא מדובר בהערפת בנים מאשה אהובה.

"ויאמר פי ארד אל בני אבל שאלה ויבך אתו אביו" (בראשית לו לה) אומר רש"י: **"אבל שאלה" - כפשוטו. לשון קבר הוא: באבלי אקבר ולא אתנחם כל ימי ומדרשו: גיהנם. סימן זה היה מסור בידי, מפי הגבורה, אם לא ימות אחד מבני**

וכי לא מצינו צדיקים שזכו לשני שלחנות, כגון רבי הקדוש שזכה לתורה ולגדולה במקום אחד? ולמה מסייג רש"י: **"לא דיין לצדיקים במה שמתוקן להם לעולם הבא?"**

אומר 'קהלת משה': יעקב ועשו רבו ביניהם עוד במעי אמם על נחלת שני העולמות. לבסוף הגיעו לפשרה: יעקב בחר בעולם הבא ועשו בחר בעולם הזה. הגם שהעולם הזה, שייך לעשו, עם זאת יכול ד' לתת לצדיק גם 'עולם הזה'. אך לא שהצדיק מיוזמתו יבוא ויבקש מד', שהרי זה לא החלק שלו... לכן כאשר בקש יעקב לישב בשלוה, ענה לו ד': **"חלקך מתוקן לעולם הבא."**

"וישראל אהב את יוסף מכל בניו פי בן זקנים הוא... ועשה לו פתנת פסים: ויראו אחיו פי אתו אָהב אָבִיהֶם מְכַל.. וישנאו אותו ולא יכלו דברו לשלם" (בראשית לו ז, ג-ד)

'על הנסים ועל הפורקן'

אם לא אמר 'על הנסים' בפורים ובחנוכה, אינו חוזר.
ואם לא אמר ברכת 'מודים' - חוזר!

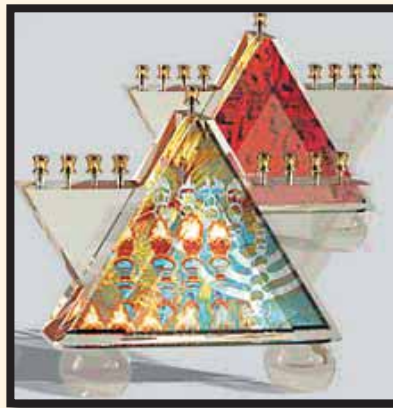
בטלים לעולם.
ולא הגיע אליהם צרות היוונים רק בשביל שרצו להשתמד ח"ו ולפרוק עול לגמרי בימי יחזקאל הנביא (עיין יחזקאל כ לב וגמרא סנהדרין קה.). וכל האומר שרוצה להשתמד ח"ו, ידוע שלא יכופר לו עוון זה עד שיהרוג עצמו על קדושת השם. וזה שהשיב להם הנביא (שם): **"וְהָעֵלָה עַל רִיחֲכֶם הִיּוּ לֹא תִהְיֶה".** למה? **"אם לא בִּיד חֲזָקָה... וּבְחִמָּה שְׁפוּכָה אֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם"** (שם פס' ל"ג). כלומר: ידעתי בכס שאתם **'מאמינים בני מאמינים'** וכאשר אשלח עליכם חמת אנטיכוס הרשע וחבריו שיהרגו אתכם בודון, אז תעמדו בנסיון ועל ידי כן תחזרו לחנך בית ישראל כדרך שחינך שלמה בית ה' בכמה מיני קרבנות (מלכים א' ח', ה'). כך יתחנך הבית הזה על ידי זקנים ונערים, טף ונשים ובתולדות, שלא ירצו להשתמד ויהיו נהרגים על קדוש השם יתברך. ונקרא חנוכה על שם חנוכת הבית שחזר להתחנך על ידי החסידים ההם. וזולת פירוש זה, אין טעם לשם זה של חנוכה. שאם הוא לשון ציווי, שמצוה שיהיה לנו חניה ושביטה מעשית המלאכה בכ"ה בכסלו, זה אינו. חדא: דמותר במלאכה הוא. ועוד: לא יום כ"ה לבד זמן החניה והשביטה רק כל שמונת ימי חנוכה. (ספר 'החיים')

מסירות נפש - תקון ל'רפו ידיהם'
ידועים דברי הב"ח (ריש הלכות חנוכה) שמסביר: שאיך היה ליוונים שליטה על ישראל, הרי בלי חטא אין שום שליטה על היהודים ובזמן מלכות יון, לא כתוב שהיו חטאים של ע"ז וג"ע ושפיכות דמים. כולם היו יראים ושלמים, למדו והתפללו ועשו מצות.

ומה היתה הטענה? **'רפו ידיהם מן העבודה'**. ביאר המשגיח בלשוננו: "חמש דקות לפני", "חמש דקות אחרי ברכו"... הגיעו לתפילה ולסדרים, רק לא בדיוק בזמן! וזהו: **'רפו ידיהם'!**

מתתיהו ובניו ראו, שהנקודה היא **'רפו ידיהם מן העבודה'** והכירו שזה כל הסבה! לכן **'מסרו נפשם על העבודה'** וברגע שתקנו החטא של **'רפו ידיהם'**, ממילא: אין כבר יון ואין רשעים. ('לקט רשימות' בעניני חנוכה, להגה"צ רבי נתן מאיר וואכטפויגל זצ"ל). ■

כך עשה ד' כשהוריד את ישראל למצרים ונצרפו שם ביסורים ובשעבוד נורא עד שנזדככו והיו ראויים לקבלת התורה וירושת ארץ ישראל.
כך עשה ד' בתקופת בית שני, כשהשליט את היוונים עלינו והצרו מאד לעובדי ד' כדי שיוכלו אח"כ לקבל המלוכה בארץ ישראל.

'כל המועדים בטלין, חוץ מחנוכה ופורים'
מה שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי מגילה פ"א ו'). עיין רמב"ם סוף הלכות מגילה): **'כל המועדים בטלין חוץ מחנוכה ופורים'**. לא שיתבטלו לגמרי. וחלילה שתבטל אפילו נקודה אחת מן התורה שהיא נצחית וכל שכן מועדי ד'. אבל הכונה: כי היוונים שבטלו כל מועדי ד', לא בטלו חנוכה ופורים, לפי שלא הקפידו עליהם לבטלם אחר שאינם מן התורה וגם אינם מועדים גמורים, שהרי מותרים הם בעשיית מלאכה.

ועוד טעם יש לומר: לא שיתבטלו המועדים עצמם חלילה, אבל הטעם שלהם בטל, שכל המועדים הן לזכר יציאת מצרים וכבר בטל מצרים ובטל שעבודם. אבל טעם מצות חנוכה ופורים אינם בטלים לעולם, שעדין עומדים עלינו בכל דור ודור להשכיח אותנו מתורתו, כדרך שעשו היוונים בימי החנוכה האלו. וכן בכל עת ובכל שעה חושבים עלינו שונאינו מחשבת רשע להכחידינו מגוי, כדרך שחשב עלינו המן הרשע, אלא שהקב"ה הוא מצילנו תמיד מידם. הרי שנסי חנוכה ופורים אינם

'הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו'
בין רשימותיו של הגה"צ רבי מאיר חדש זצ"ל, המשגיח דישיבת חברון, נמצאה הרשימה הבאה: **"בפורים ובחנוכה מודים אנו על הנסים שעשית לאבותינו בימים ההם ובזמן הזה. איזה נס גדול יותר - הנס של פורים וחנוכה, או הנסים שבכל יום ויום?"**

התשובה לזה: אם לא אמר **'על הנסים'** בפורים ובחנוכה אינו חוזר ואם לא אמר ברכת **'מודים'** - חוזר!...

'מאי חנוכה? דתנו רבנן..' (שבת כא): כלומר: מהו סודה של חנוכה? **'דתנו רבנן'**. את הכח לעמוד איתן נגד הצוררים שלנו להנחיל לנו את חג החנוכה ירשנו מה**'תנו רבנן'**, מלמוד התורה ושמירת מצוותיה. (הגר"מ שפירא מלובלין)

'פתילות ושמנים שאין מדליקין בהם בשבת מדליקין בהן בחנוכה' (שבת כא) אפילו נשמות כאלה (**'נר ה' נשמת אדם'**) משלי כ), שהשבת אינה מעוררת אותן ואין לה השפעה עליהן, יש בכחה של חנוכה לעורר אותן. שכן גם בימי החשמונאים נמצאו רבים מן היהודים במדרגה שפלה מאד ואע"פ כן הושיע להם השי"ת ובבת אחת התעוררה בהם התעוררות גדולה... (בשם האדמ"ור מקוצק)

'על הנסים... ועל המלחמות'
ולכאורה מה שייך להודות על המלחמות. מילא להודות על הנסים ועל הגבורות ועל התשועות, אבל על המלחמות?! לכאורה: הרי טוב יותר ללא מלחמה...

ויש לומר ע"פ מה שאמר דוד מלך ישראל (תהילים קיח כא): **"אֹדֶךָ פִּי עֲנִיתָנִי וְנָתַתִּי לִי לִישׁוּעָה"** (תהילים קיח), שבאמת הישועה עצמה ובכלל, הטוב שד' מביא על יהודי, אין בזה חדוש, כי הרי בזה יש לקב"ה נחת רוח כשהוא יכול להביא על יהודי את הטוב כיון שד' הוא הטוב ומיטיב. אלא שלא תמיד היהודי ראוי לקבל את הטוב ואז מביא עליו הקב"ה יסורים כדי שע"י כך יתיישר ויגיע למעלה הראויה שבה יהיה ראוי לקבלת הטוב.

שו"ת חברותא

'גנזי המלך' מציג שאלות מעשיות שיש להן מענה בדפים הנלמדים במסגרת 'הדף היומי', עם ביאור 'חברותא'. למותר לציין שאין לסמוך על הנאמר בו לפסיקת הלכה

פרי שנעבדה בו עבודה בשנת שמיטה

מערכת 'חברותא'
מיוחד ל'גנזי המלך'

ראש השנה ט:

בן היא: שאם נשמרו פירות שביעית ולא הופקרו על ידי בעליהן, נאסרים הפירות מן התורה ואסור לקוצרם כלל, אפילו שלא כדרך הקוצרים.

לדעת הר"ש [שביעית א ד] והחננוך [שכח שכט]: אדם שזרע, או נטע, בשנה השביעית אין הפירות נאסרים מן התורה, אלא, קנס חכמים הוא לאוסרם.

אבל הרמב"ן על התורה כתב: שאין איסור באכילת פירות שמורים, אלא האיסור הוא רק לגבי קצירה ולא לגבי אכילה. ■

וכן דעת רש"י: במסכת יבמות [קכב א] ודעת הרמב"ן בפירושו על התורה.

דעת רבינו תם [מנחות פד, סוכה לט

שאלה: האם מותר בשנת השמיטה לאכול פרי אשר נעבדה בו עבודה וכן פרי שבעליו לא הפקירו?

תשובה: מבואר בגמרא, שתבואה, או פירות אשר גדלו בשנה השביעית, יש לנהוג בהם בקדושת שביעית גם בצאת השנה, בשנה השמינית.

הרמב"ם [שביעית ד א-כב] כתב: שאסור לקצור את תבואת השנה השביעית כדרך הקוצרים, אפילו בשנה השמינית. ואם קצר כדרך הקוצרים הרי הוא לוקה. [ומשמע: שלדעתו המלקות הן מדין תורה. חזון איש].

הרמב"ן על התורה כתב: שאיסור זה נוהג בשנה השמינית רק בתבואה שנשמרה בשנה השביעית ולא הופקרה כדין על ידי בעליה. אך מלשון הרמב"ם משמע: שאיסור זה נוהג בכל תבואה אפילו בתבואה שהופקרה כדין שביעית.

יעמדו על הברכה

נחת רוח
לאזורה בן מבורך ואשתו

הצלחה בניתוח ורפואה שלמה
לקלאודיו מרדכי בן אסתר

ברכה למשפחתו של מרקו בן אידה

ברכה והצלחה בעסקים למסימו בן מריאלה

ההורים של מיכל בת דינה מברכים את הרב על שזיכה אותם לקבל ישועת ה'

יזכה להיות צדיק וירא שמים רפאל בן ליה

ברכה,הצלחה ושמירה מכל נזק לאילן חי בן ג'לסינה ושותפיו

לעלוי נשמת אנג'לו בן לתיציה

בריאות איתנה לרן ואיתן בני דבורה

רפואה שלמה למסעודה בת ליה

קרו
ישמח משה

שבת תורנית פרשת "ויחי"
במלון שלום פלאזה - סבריה

מיום שישי עד מוצ"ש ט"ו - ט"ז בטבת
(5-6/1/07 למנינם)

עם הרבנים:
הרב אורי יצחק שליט"א
הרב שמעון כהן שליט"א

הכנס את הברכה לביתך
חוג בית בביתך עם מיטב הרבנים בנושאים המרתקים ביותר

- הרב אריה כהן שליט"א
- הרב שמואל בנביל שליט"א
- האיחוד כהן בהורשת הלה
- הרב שמעון כהן שליט"א
- הרב אורי יצחק שליט"א
- הרב מרדכי אפרון שליט"א

לפרטים: טל' רב קוו 03-6783030

הקו למהדרין!

**'שופר ניוז טל'
הקו החלק
הראשון בישראל**

הופך כל מכשיר טלפון נייד
לאמצעי החדשני בעולם לקיום
"בלכתך בדרך, בשכנך ובקומך"

הרבה חרושים יצאו מבתי המדרש
בישראל, אבל איש עדין לא הצליח לפתח
מכשיר זעיר שהוא בית מדרש ענק ללמוד
תורה ולהתחזקות באמונה. מעתה 'שופר ניוז'
את מכשיר הטלפון הסלולרי הצמוד לכל אחד מאתנו,
בלכתך בדרך, בשכנך ובקומך, מאמצעי של שיחה סתם,
ל"שיחה בכל נפלאותיו".
במקום שיחה בטלות, ניתן להתחבר באמצעותו,
בחיוג אחד, לרב אמנון יצחק, להאזין לקטשותיו,
להנות בכל יום מאמרות הדרשות, לקבל תשובה
ישירה לכל שאלה באמונה על פי נושאים נבחרים,
להתפעל מספורים אישיים של אנשים שחוו חוויה נסית
מיוחדת ושבו אל בוראם, לזכות בברכה אישית, להייד
מאפיונות מענינות שעלו במהלך ההרצאות ואפילו
ללמוד בחבורה עם הרב בחדר למוד קבוע הפתוח
לצבור ב'שופר ניוזטל'.

ואיך תתעדכנו בחיידות היומיות ובנעשה סביבכם?
ב'שופר ניוזטל' מוגשות לכם החדשות באופן שיביא
אתכם לדעת לא רק את הנצורות אלא גם להבין על
ידי מי הן נוצרות ומי 'עושה חרות'! 'שופר ניוז טל'
- לנצול כל זמן בטל. ■

צלצלו ל-

'שופר ניוזטל'

054-4007779

052-9997779 057-3777779 050-8007779

5 פספוסים	2 ברכות:	1-1 אמרות יומיות:
6 הרשמת מנויים:	3 חדשות ומבזקים:	1-2-1 שידור חי וחוזר:
7 חנות 'שופר ניוזטל':	4-1 שמיעת קלטות:	1-2-2 מועדי הרצאות:
חדר למוד עם הרב בקרוב	4-2 ספורי הצלחה:	1-3 שעורים שבועיים:

מהיום: הרב אמנון יצחק איתך בכל מקום ובכל זמן

לרגל הופעתו הקרובה של העתון היומי

The News

מיביצע מיוחד!

פרסום ב-80,000 עיתונים במחיר מדהים

1+4 בפחות ממחיר מודעה 1

סה"כ 5 פרסומים ב-6,500 ש"ח בלבד + מע"מ

פרסום של עמוד שלם בעתון השבועי 'ארבע כנפות' יזכה את המפרסם בבונוס של 4 חצאי עמודים 2-4 עתונים יומיים נוספים ב- 'THE NEWS' באותו שבוע חינם.

- המחירים הינם למודעות מוכנות לדפוס (גרפיקה מוכנה).
- פרסום המודעות בכפוף לאישור הועדה הרוחנית של העתון.
- תשלום 30 יום, למבצע זה בלבד.

050-6500666 פלאבון 208 שלוחה 03-6777779
פקס 03-6768833